



WELKOM 66^{STE} THEMA BRABANTSEDAG LEZING

MAANDAG 11 NOVEMBER 2024



PROGRAMMA

- Opening
- 1e deel lezing Rob van de Laar 45 min.
- Pauze 15 min.
- 2e deel lezing Rob van de Laar 15 min.
- Dus.... gesprek o.l.v. Frank Timmers 40 min.
op zoek naar een onderwerp ...
vragen/ opmerkingen
- Afsluiting

Dulce est desipere in loco



CARNAVAL ONTMASKERD
DE GROOTSTE THEATERPARADE VAN HET JAAR
ZONDAG 31 AUGUSTUS 2025

het is prettig nu en dan eens dwaas te zijn

(Horat., Carm. 4, 12, 28).

***'Het wezen van carnaval is toegeven van
eigen zwakheid'***

Schrijver Godfried Bomans (1913-1971)

***'Er is geen aangename val dan carnaval.
Je valt namelijk naar boven'***

Cabaretier Toon Hermans (1916-2000)

***'Op carnaval toont men zijn waar
gezicht door een masker op te zetten'***

Cabaretier Fons Jansen (1925-1991)

***'Carnaval is een spel. Wie naar de zin
vraagt mag niet meer meedoen'***

Cabaretier Fons Jansen (1925-1991)

'Carnaval vergaat slechts met de mens'

Dichter/essayist Anton van Duinkerken (1903-1968)

Waarom vier je carnaval?

'Ik din dè ut veurig jaor ôk'

Oeteldonks carnavalsvierder Piet Netten (1946)



In den beginne



confrontatie met onverklaarbare natuurverschijnselen



seizoenswisselingen: herst – winter – lente - zomer





ZOMER:

-VRUCHTBAARHEID

-VOEDSEL

-WARMTE

-NIEUW LEVEN...





WINTER:

- ONVRUCHTBAARHEID

- VOEDSELSCHAARSTE

- KOUDE

- ZIEKTE EN DOOD



Verantwoordelijken: goden, geesten, demonen goede en kwade



uitbannen van de winter - rituelen



Romeins jaar



Kerstenen van heidense rituelen



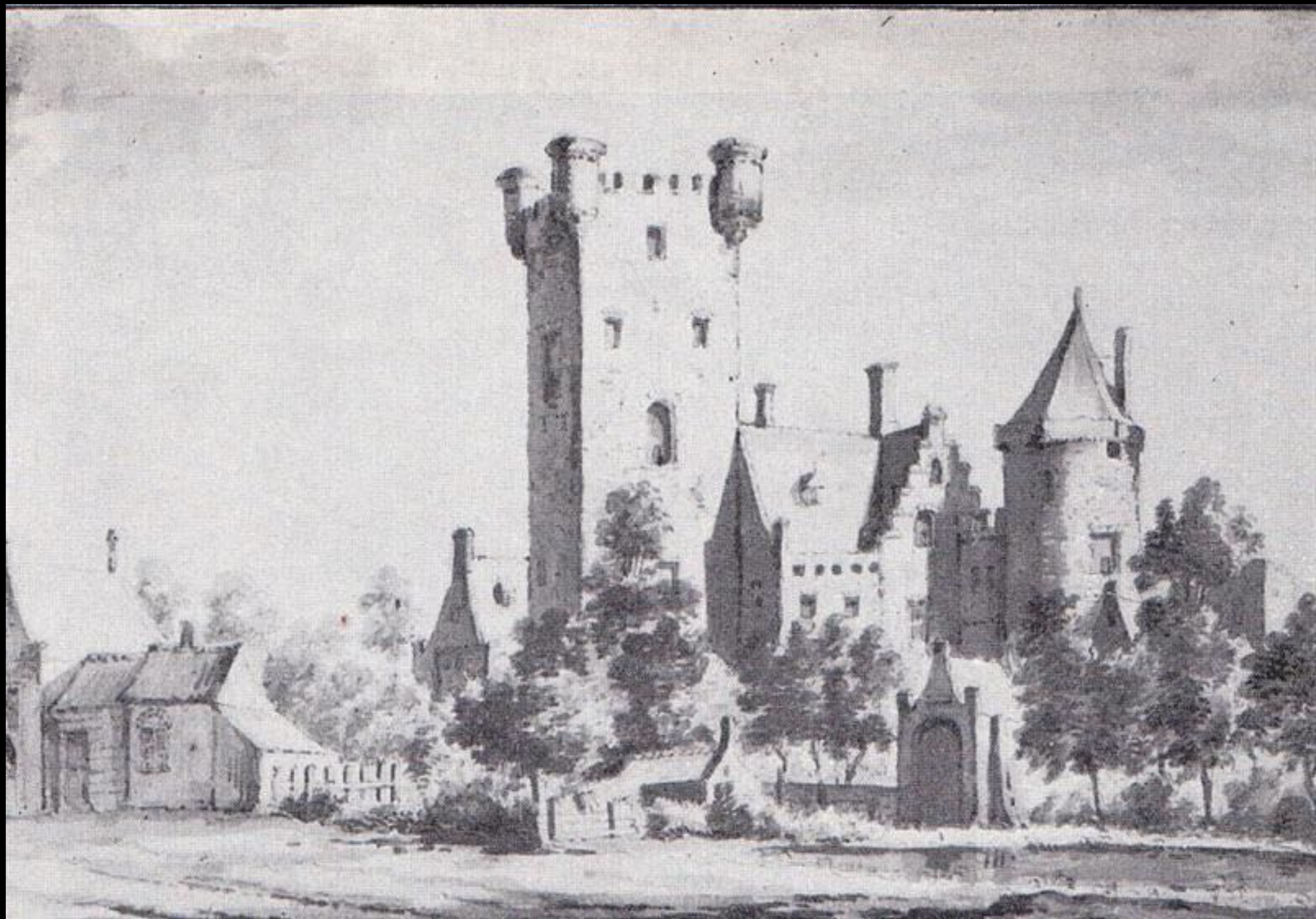
Vastenavond door lage geestelijkheid



13^e eeuw 's-Hertogenbosch. hanengevechten



1364 Zevenbergen, vastelavontfeest



**1514 Breda, eerste carnavalsprins
ROEVER JAN, PRINS DER ZOTTEN**

*het Begijne hof
Kapel van S^t Wendelin
Gast huys Poort en Brug
Kapel van S^t Jan
Nonnen Poort en Brug
Klooster van S^t Katarina Dal*



1495 Bergen op Zoom, spel van de zeven eeuwen



15e en 16e eeuw kluchtige spelen



GEORGIUS MACROPEDIUS, PHILOLOGVS.



15^e en 16^e eeuw, eten en drinken

Levend' tijmclindey gestouwe tot gader
vastelmont nae amblic maniere — en 13

Levend' slagerd vander beestly gestouwe
tot gader vastelmont — 13

Levend' dierlyc vander grooten betel
gestouwe tot gader vastelmont — 13

Levend' dierlyc vander roetstouwe voor
gader vastelmont gestouwe — 13

Levend' tijmclindey gestouwe nae amblic
maniere tot gader vastelmont — 13



1447 Grave, Rasende Manendag

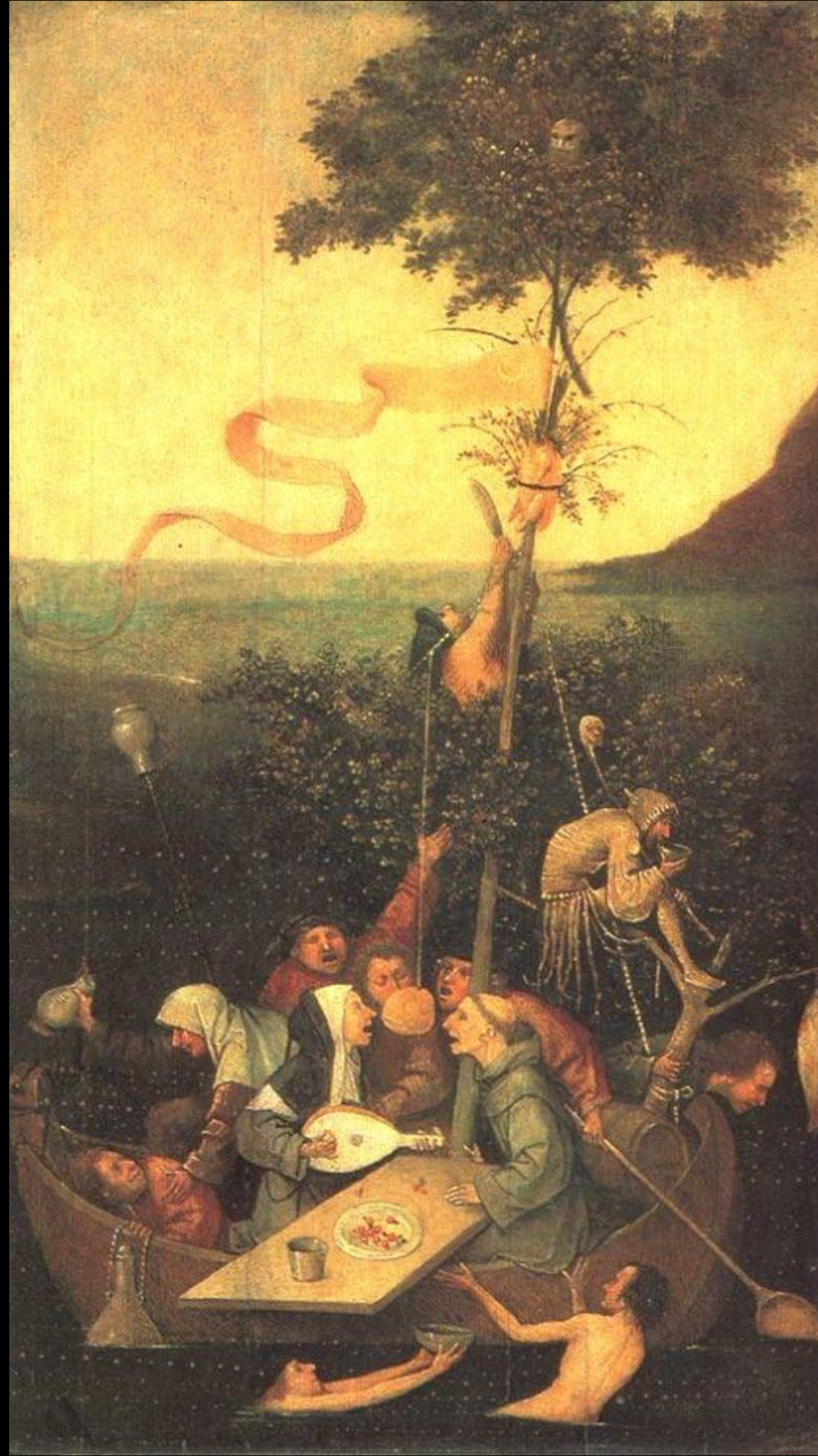


vastenavondviering



15^e eeuw bedreigingen





1590 4 maart Breda, Turfschip



Het Kasteel van Breda door Soldaaten, in een Turfschip verborgen, veroverd, 1590.

1594 Bergen op Zoom



Brabant in Staatse handen, hervormde besturen



1700 's-Hertogenbosch warme bollen



1707 Breda - Abdera

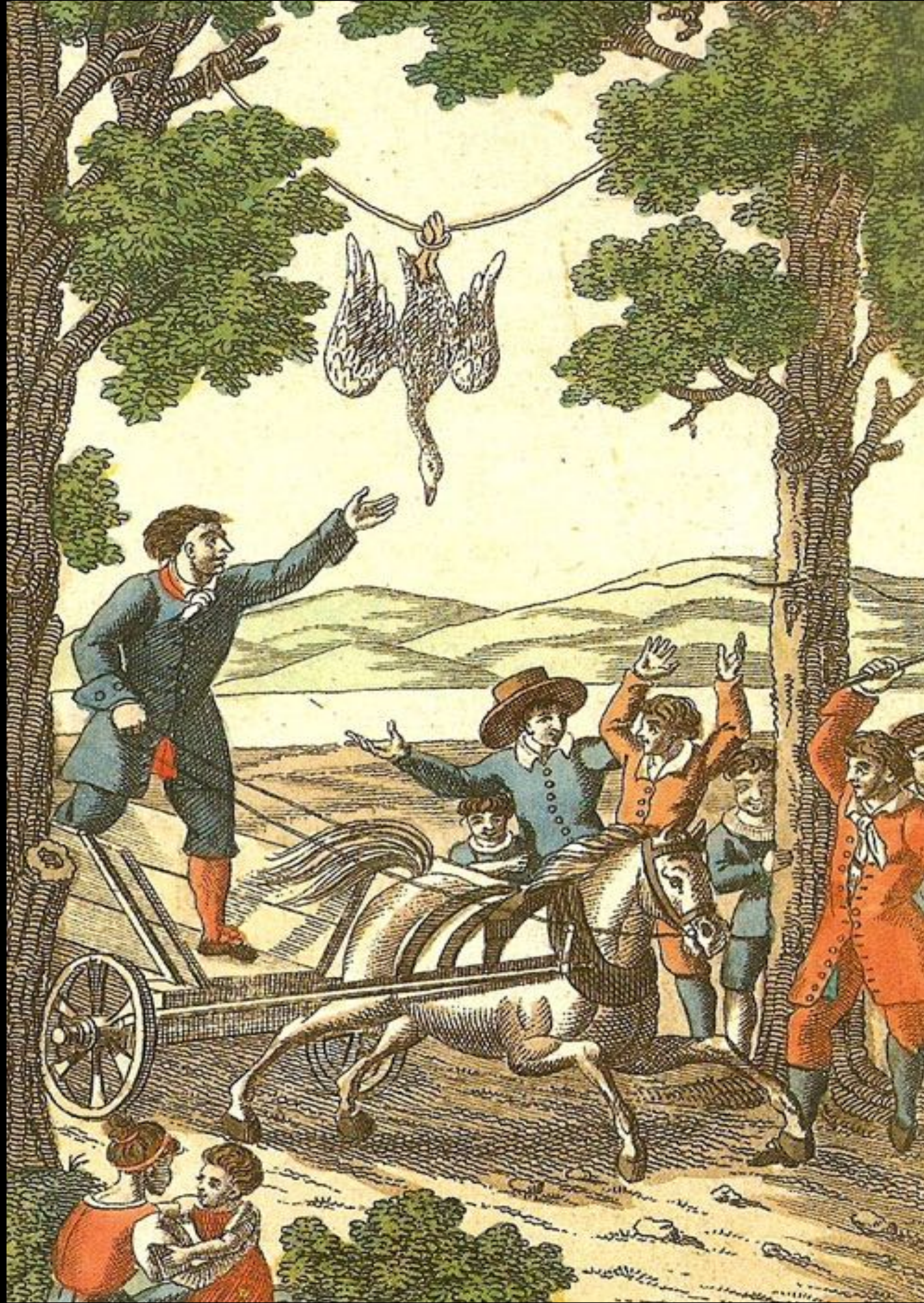


VASTEN—AVOND.

1740 Boxmeer metworstrennen



Ganstrekken



1794 Fransen veroveren Brabant



NB. G. VAN DE VEN, Kastelijn in de
Plaats Royaal, achter het Stadhuis,
maakt het geëerd Publiek bekend, dat
hij ter benefice van het Muziek, gedurende de

WY WETEN NOG VEELE DIE HIER NU NOG NIET OP STAAN,
VAN MEUBELS, TOCH ZULLE EENS TEN UILEN-BURG GAAN

L I E D E K E N.

Stemmen: Vrouw Venus-zoonje van Bachus beschonken.

No. 9i

10. Daar ziet nu eens wat prachtige kleeren,
Gekleed in het zwart zoo als men haar ziet,
Zy loopt met twee getrouwde heeren,
Maar hare Man die weet zulks niet,
Zy dient tot schande van alle getrouwde,
Wat nu gedaan met zulke Vrouwe?
Brengt haar ook zonder zorg
Naar den Uilen-borg — bis.

1814 Narrentekeningen Gertrudiskerk



1822 Breda



“De masquerades zijn hier zeer talrijk geweest met de edelste bedoelingen namelijk de inzameling vang gelden ten nutte van de algemene armen”



Apostolisch vicaris van Breda, Adrianus van Dongen: *“Schandelijke vermommingen om de eerbare schaamte uit de dooven en aan alle soorten van dartelheden en ongebondenheden den vollen toom te vieren”*

Rommelpotterij



Rommelpotterij, rommelpotterij / geef me 'n centje [...]

Musical score for the song "Rommelpotterij, rommelpotterij / geef me 'n centje [...]" in G major (one sharp) and common time (C).

1 Rom - mel - pot - te - rij, rom - mel - pot - te - rij,

3 geef me 'n cent - je dan ga 'k voor - bij.

5 'k Heb geen geld om brood te ko - pen,

7 daar - om moet ik met de rom - mel - pot lo - pen.

9 Rom - mel - pot - te - rij, rom - mel - pot - te - rij,

11 geef me 'n cent - je dan ga 'k voor - bij.

's-Hertogenbosch

SOCIETEIT
„de Harmonie“
te 's HERTOGENBOSCH.
VOOR HET PUBLIEK.
GROOT BAL,
 **Masqué et Paré** 
op Zondag 15 Februarij 1863,
des avonds ten 8 ure.
Entrée voor Ongemasqueerden f 0.30.
„ „ Gemasqueerden - 0.25.
(12364)



Hollandsche Tuin
P. J. DAMEN.

EXTRA
GROOT BAL
MASQUÉ ET PARÉ
à la Frascati d'Amsterdam,
op Zondag, Maandag en Dingsdag etc.
zijnde de Zaal smaakvol met
TRANSPARANTEN GEDECOREERD
door Gaz
à giorno verlicht
Aanvang des Avonds ten 7 ure.

CARNEVAL.

OP NIEUW ONTVANGEN:
Fluweelen, Zijden, Linnen, Pape-
ren Maskes, Caricaturen, enz.

Van af de minste prijzen.

H. J. MAAS.

's HERTOGENBOSCH,
Hinthamerstraat, C. 480.

(4852)

Februarij



1868.

'tIs maar een grap.
HOMERUS

ESOPUS

BREDASCHE CARNEVALSTIJDING.


VERSCHIJNT HEDEN EN NIMMER WEDER.

Uitgave van P. B. NIEUWENHUIS.

1856 Tilburg



N^o 11. 11^e Jaargang Februarij 1870.

DE KIK- VORSCH.

OPRECHTE



CARNEVAL-

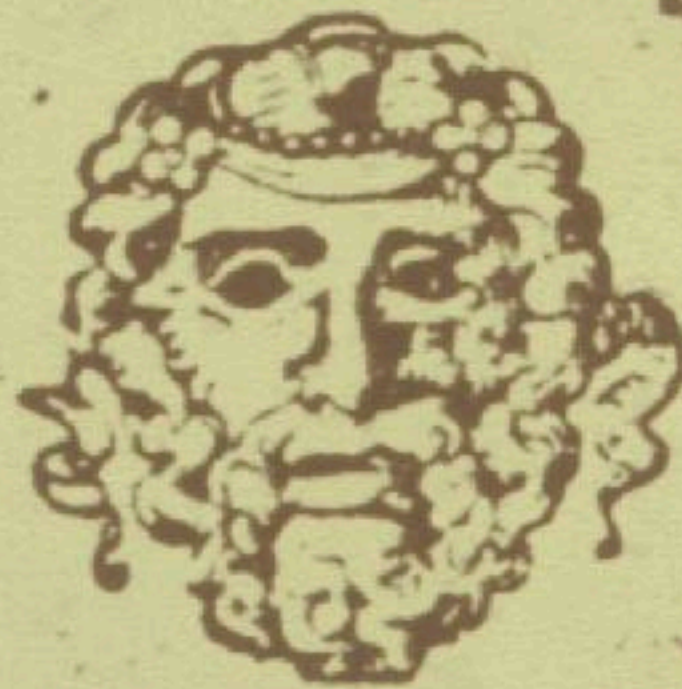
COURANT

No. 11. Februari 1875. 11 Jaargang.

DE KIK- VORSCH.

Bloedverwant van het Stekelvarken.

SPIKSPLINTER NIEUWE CARNAVAL COURANT.



CARNAVAL!

F. v. d. E bEveelt zich aan tot het veRkoopEN
van maskers, BEvalligE gezichten zijn ruim voor-
handen daar zijn gezichT tot model gediend heeft.

No. 11. 11 Jaargang. Februari 1874.

HET KLEI-

BLOEDVERWANT

Spiksplinter nieuwe



NE GUITJE.

VAN UILENSPIEGEL.

Carnaval Courant.

Dit blad verschijnt als het uitgaveen is. De prijs per jaargang is 15 cent, 6 maanden 8 cent, 3 maanden 4 cent. Elke nummer 2 cent. Abonnementen worden overal uitgegeven, behalve bij Boekhandelaren Postdirecties en bij den uitgever in het geheel niet.

Prijs der advertenties van 1 tot 3 regels gratis voor elke 1000 tegels met een flesch van de Frankrijk. Ongefrankeerde brieven worden rigoureuus geweigerd. Kapitale letters en vignettes krijgt men op den koop van. *Amoy April. April. April. April.*

Middernacht-Editie.

0881. Februari 8

No. 111.

Oprechte Spiksplinternieuwe
VASTENAVOND-GEKHEID.

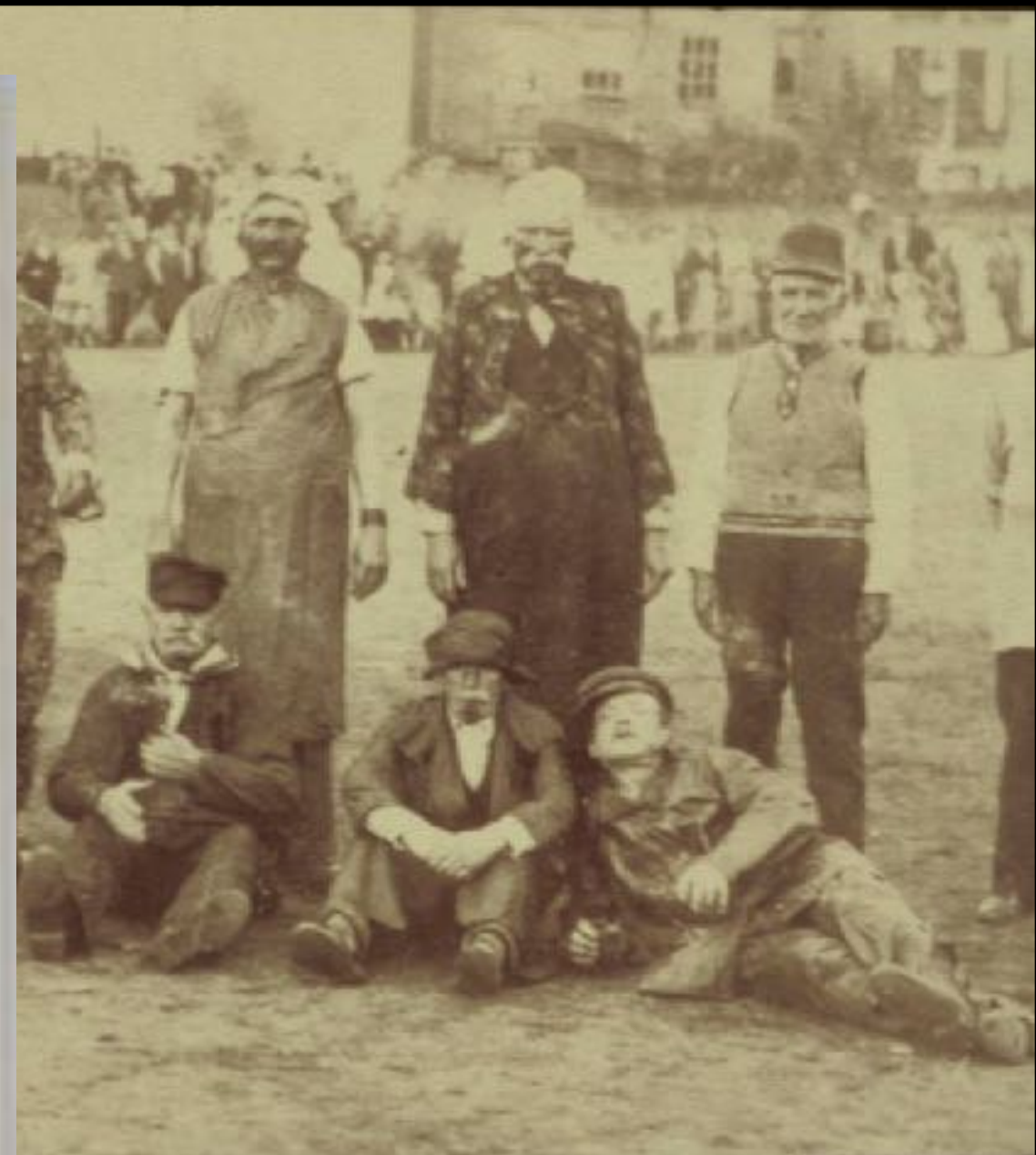
Gekkenburger

Snakerijen.



excessen

EEN SLACHTOFFER VAN HET CARNEVAL



Circulaire aan de Geestelijkheid en Geloovigen
der Stad van 2 Febr. 1881.

Over de buitensporigheden der Vastenavondsdagen; — oprigting van het Veertigurs-gebed in alle kerken der Stad.

ADRIANUS GODSCHALK,

door de gratie Gods en de gunst van den H. Stoel

BISSCHOP VAN 'S HERTOGENBOSCH,

aan de Geestelijkheid en de Geloovigen dezer Stad,

ZALIGHEID IN DEN HEER.

Eene treurige ondervinding van drie jaren heeft Ons geleerd, dat de zoogenaamde Vastenavondsdagen hier ter Stede door velen (Wij zeggen het met weemoed) op eene wijze worden doorgebracht, die alle weldenkenden met afschuw en hartzeer vervult, en zelfs den vreemdeling tot ergernis dient.

Bij het zien en hooren van zooveel ontstichting, van zoovele grove uitpattingen en buitensporigheden, die helaas! op die dagen plaats grijpen, dachten Wij meermalen aan die gewigtige en altoos behartigenswaardige woorden, waarmede weleer de H. Joannes Chrysostomus de feestviering der heidenen en der kinderen Gods



1882 Oeteldonk spel

CARNEVAL
1881 1881
ONTVANGEN
Eene rijke keuze nieuwe
Heeren- en Dames-Costumes,
DOMINO's, BOERENKIELEN,
Maskers, Pruiken, Baarden enz.
Wed. P. VAN LIESHOUT,
Kerkstraat A. 105.

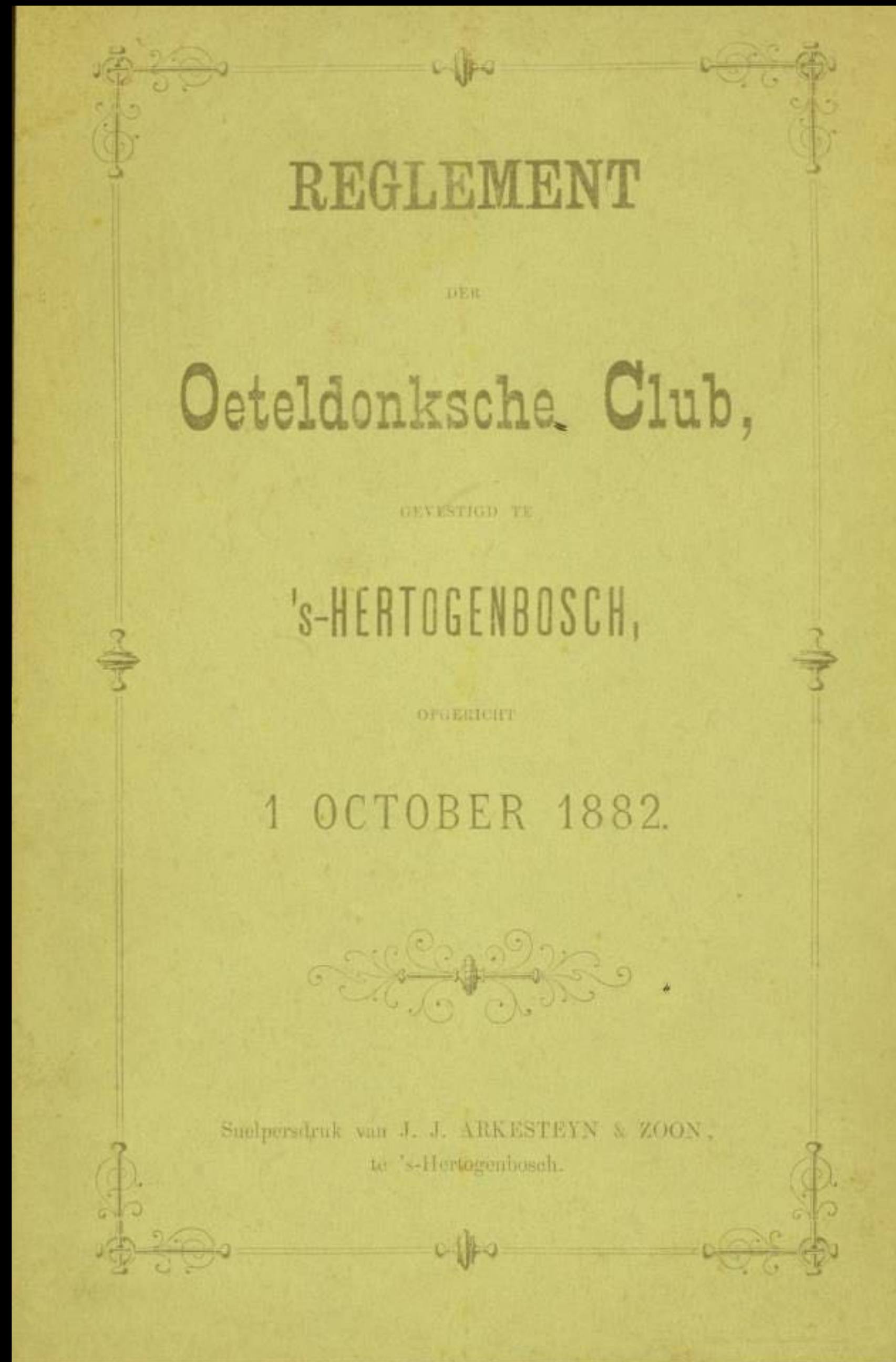
Tegen aanstaanden Maandag 2½ uur wordt hier door een aantal jongelui een gemaskerde optocht georganiseerd, die zal voorstellen den intocht van den nieuw-benoemden burgemeester Peer Van den Mughevel in de plattelands-gemeente Oeteldonk. In een rijtuig met 4 paarden zal hij aan 't station door een escorte worden afgehaald en zich nabij de Vischmarkt in den stoet begeven, vervolgens zal hem voor het Neerlandsch Koffiehuis de eerewijn worden aangehoden en de stoet zal verder met begeleiding van muziek door de voornaamste straten trekken.



Oeteldonk optocht



Oeteldonk organisatie



Oeteldonksche Club.

ALGEMEENE VERGADERING
op Zondag 1 October a. s., des namid-
dags 6 uur, in de Place Royale.



volgers



Koninklijke Zangvereniging
„Eindhoven's Mannenchor,”
sinds 22 Nov. 1907 vereenigd met
Eindhoven's Mannenzangchor.

Carnaval 1909.

Groot Bal Masqué

op Maandag en Dinsdag,

22 en 23 Febr.,

des avonds ten 9 ure.

Toegang vrij voor Leden, hunne
Dames en geïntroduceerde Vreem-
delingen.

Ingang door de Repetitiezaal.

K.K. Harmonie Apollo's Lust

Carnaval 1909

Groot Bal Masqué

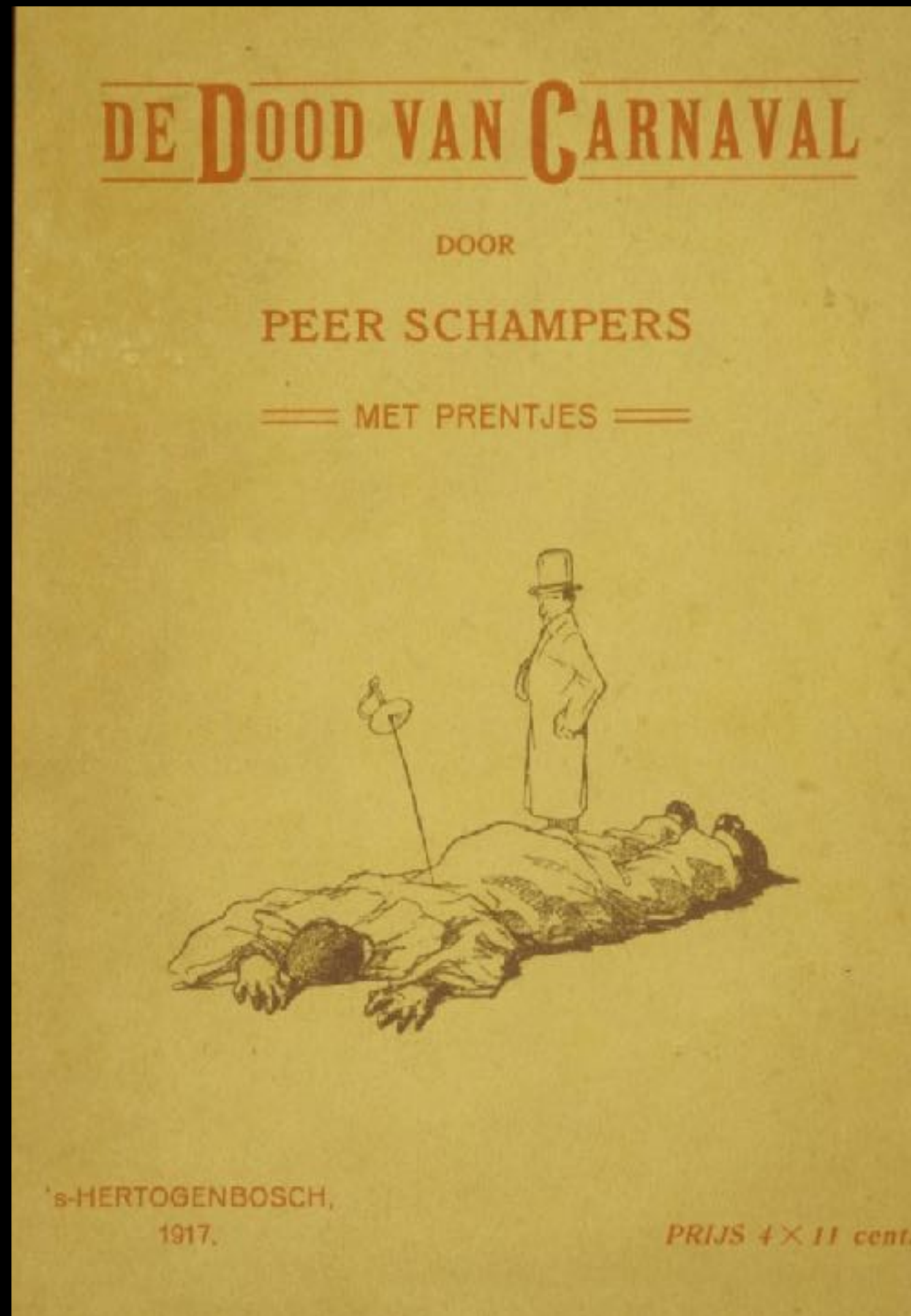
op Maandg en Dinsdag

22 en 23 Febr. a.s.

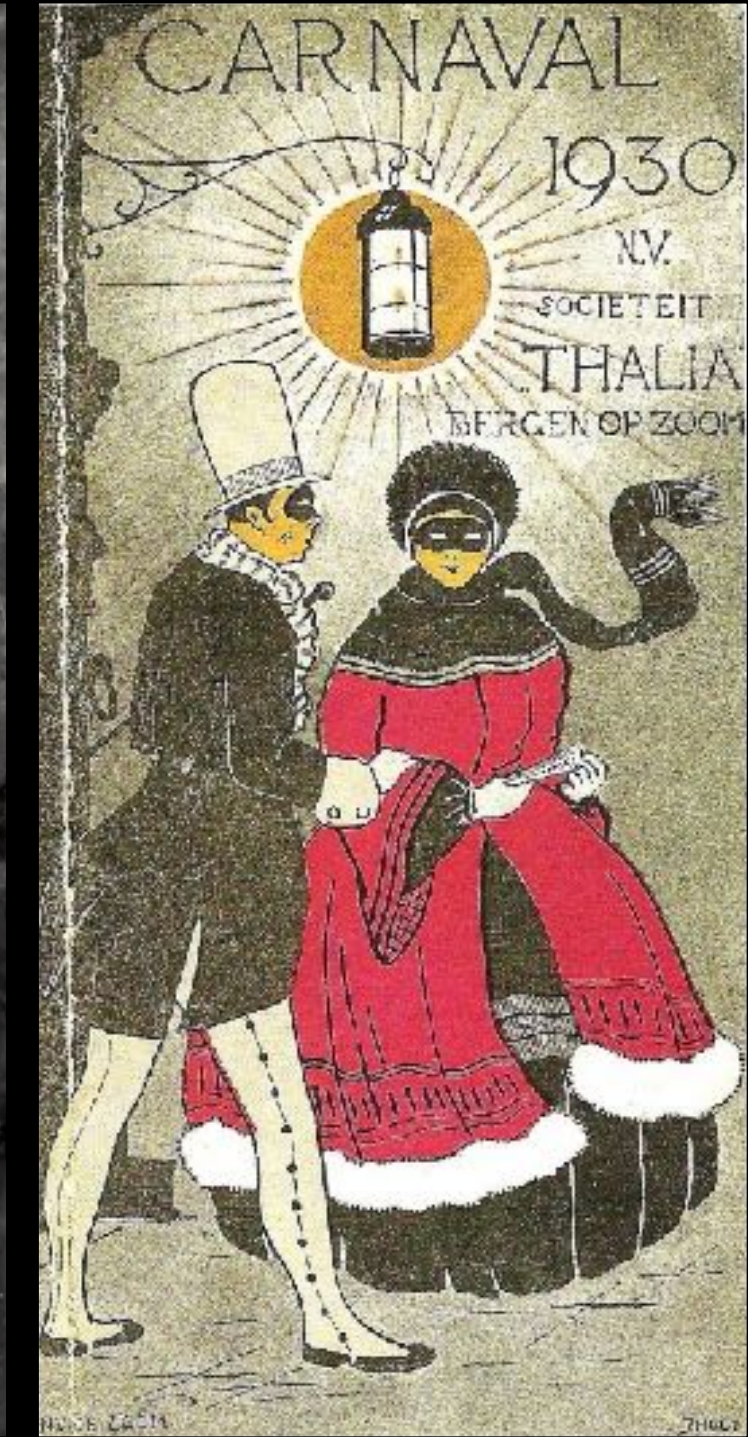
des avonds ten 9 ure.

Uitsluitend en vrijen toegang
voor Leden en geïntroduceerd
Vreemdelingen.

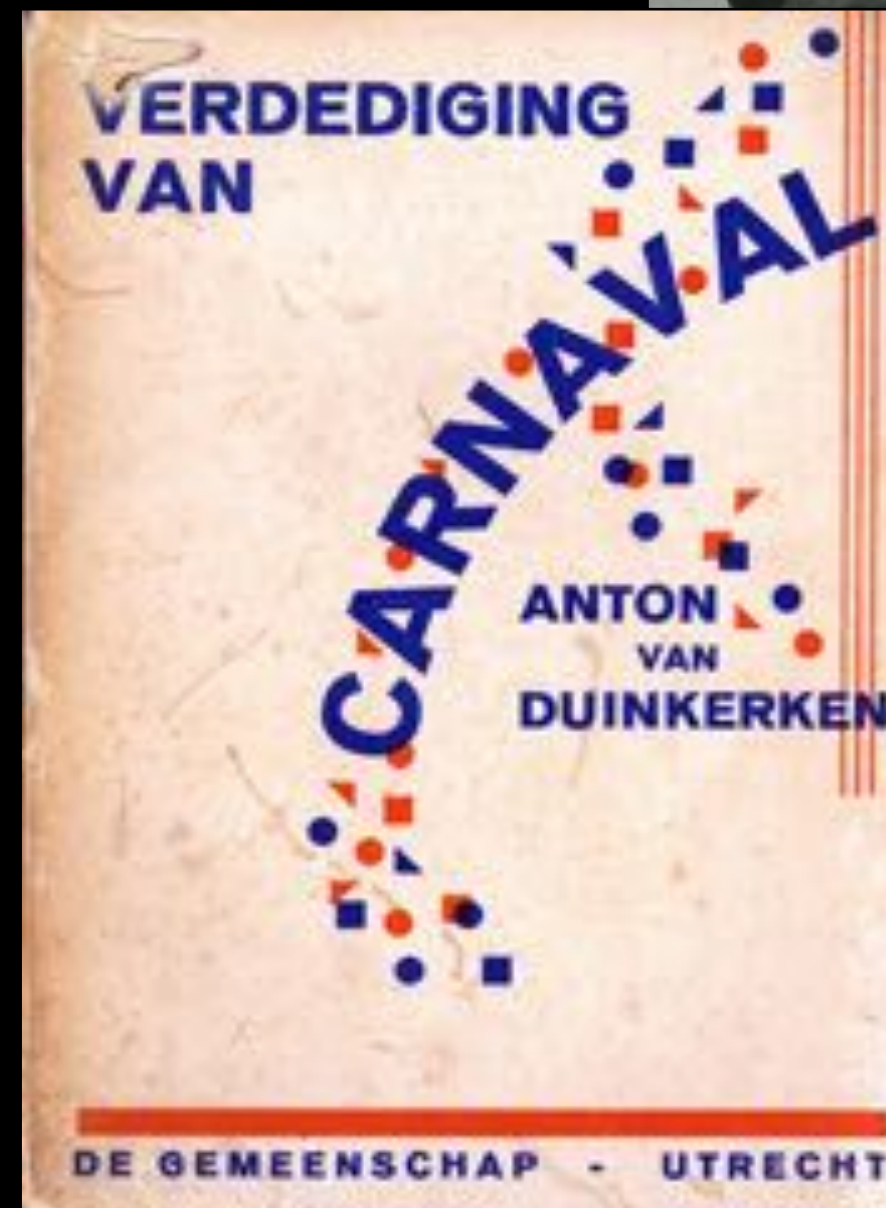
1917 afschaffing te 's-Hertogenbosch



Interbellum



Interbellum



KARLSHAUS

AACHEN

DIE HOCHBURG DES
KARNAVALS 1933
VON SAMSTAG BIS ASCHERMITTWOCH
JUBEL UND TRUBEL

in allen untern und obern festlich
geschmückten Räumen und Sälen

5 KAPELLEN

5 TANZFLÄCHEN

AN ALLEN KARNEVALSTAGEN VON 11 1/2-3 Uhr

Grosses Frühschoppen-Konzert

KARNEVAL TE DÜSSELDORF



Het Rijnsche Volksfeest in de mooie groote stad aan den Rijn en hare voorname uitspanningslokalen.

Gunstige weekendprijzen der Hotels.

Karnevalkalender in de „Düsseldorfer Woche“, die desgewenscht kosteloos toegezonden wordt door het „Städtische Verkehrsamt **Düsseldorf**“, Postbus 734.

11

Inlichtingen worden tevens verstrekt door alle reisbureaux.



München de stad van de Kunst en de Carneval verwacht ook U.
Uitgangspunt voor Garmisch-Partenkirchen en de bayersche Alpen.

HOTEL „DEUTSCHER KAISER“ het uitverkoren, billijke grootstedesche hotel bij het Centraal-station en Starnberger-Station. 530 bedden. „Kaiserstuben.“

HOTEL KAISERHOF 230 bedden. Station middelste uitg. Mod. Inger. Kam. v. RM 4,-. Pens. RM 9.

HOTEL „DER KÖNIGSHOF“ Nabij het Centraalstat. Eerste rangs. Prijs v. 4.50-7.-Mk. Garag. L.h. Hotel.

PARK-HOTEL Prijsen van 4 tot 8 Mark. Gaarne door Hollanders bezocht.

Naar de Carneval te Keulen

ROSENMONTAGZUG

DIT JAAR BIJZONDER MOOI

Bij voldoende deelname **a.s. MAANDAG** per Touringcar vanuit HEERLEN over KERKRADE naar **KEULEN**.

Vertrek Heerlen Akerstraat hoek Nobelstraat half 10 uur voormiddag.
Vertrek Kerkrade Markt 10 uur voormiddag.

Prijs vanuit Heerlen **12.25** retour. Prijs vanuit Kerkrade **12.—** retour.
Plaatskaarten in vooruit verkrijgbaar te Heerlen in het Sigarenmagazijn van den Heer PIET BEMELMANS Nobelstraat.

Te KERKRADE bij den Ondernemer

Gebrs. Huis in 't Veld, Einderstraat 112 Tel. 292

WOII

MILITAIR GEZAG

ALGEMEENE BEKENDMAKING no. 2

van den Commandant van het III^{de} Legerkorps.

De Generaal-Majoor, Commandant van het III^e Legerkorps,
Mede uitoefenende het militair gezag o.a. in de aan den voet dezes genoemde gemeente;
Overwegende, dat het in verband met de bijzondere tijdsomstandigheden wenschelijk is de openbare
carnavalviering nader te regelen,
Gelet op artikel 10 van de Oorlogswet (Wet van 23 Mei 1899, Staatsblad No. 128),
Stelt vast, na overleg met het betrokken burgerlijk gezag, de volgende

VERORDENING

Art. 1. Het is verboden gedurende de carnavalsdagen:

- a. zich gemaskerd, vermomd of op andere wijze onkenbaar gemaakt op den weg of in inrichtingen te bevinden;
- b. op den weg optochten te houden of daaraan deel te nemen;
- c. op den weg muziek te maken;
- d. aan houders van inrichtingen, deze na het volgens plaatselijke verordening geldende, gewone sluitingsuur geopend te hebben;
- e. zich als bezoeker in inrichtingen na het volgens plaatselijke verordening geldende, gewone sluitingsuur te bevinden.

Art. 2. Het in art. 1 sub d en e bepaalde is niet van toepassing, indien de inrichting slechts voor de leden eener bepaalde vereeniging toegankelijk wordt gesteld.

Art. 3. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

weg: alle — zij het ook met eenige beperking — voor het publiek toegankelijke pleinen, straten, voetwegen, wegen, sleggen, sloppen, lanen, paden, gangen, open ruimten, portieken, bruggen, parken, plantsoenen, ijsvelden en terreinen, met hunne bermen, zijanten of glooiingen;

inrichting: de voor het publiek toegankelijke plaatsen:

- a. waarvoor een volledige vergunning, een tapvergunning, een hotelvergunning, een verlof A of een verlof B geldt;
- b. waarvoor een sociteitsvergunning is verleend, op de door het bestuur der sociëteit, krachtens de statuten of het reglement aangewezen dagen, bedoeld in art. 13, lid 2, 4^o der Draakwet 1931, S. 476;

carnavalsdagen: de Zaterdag, Zondag, Maandag en Dinsdag voorafgaande aan Aschwoensdag, Aschwoensdag, de Zondag volgende op Aschwoensdag, en de Zaterdag en Zondag van Halvavasten;

houder van een inrichting: mede degenen, die den houder eener inrichting in de uitoefening van dat bedrijf vervangt;

bezoekers: allen die zich in een inrichting bevinden, met uitzondering van:

- a. den houder der inrichting en de tot zijn gezin behoorende personen;
- b. de huishuis wonende bloed- en aanverwanten van den houder der inrichting, in de rechte lijn onbepaald, in de zijlijn tot en met den derden graad;
- c. hen, wier tegenwoordigheid wegens dringende omstandigheden wordt vereischt;
- d. aanwezige logeergasten, die, indien de inrichting tevens een onderdeel vormt van een, voor het publiek toegankelijke inrichting tot verschaffing van nachtverblijf naar waarheid voorkomen in het wettelijk voorgeschreven register en op minstens 10 K.M. van de gemeente woonachtig.

Art. 4. Met de zorg voor de naleving van deze verordening zijn, behalve de ambtenaren, genoemd in art. III van het Wetboek van Strafvordering, ook belast:

1. het personeel van het wapen der Koninklijke Marchaussee;
2. het personeel van de Politietroepen;
3. het personeel van de Rijk- en Gemeentepolitie.

Art. 5. Overtreiding van deze verordening wordt overeenkomstig art. 41 der Oorlogswet gestraft met hechtenis van ten hoogste 12 dagen of geldboete van ten hoogste 100 gulden.

Art. 6. Deze Verordening treedt in werking, onmiddellijk na hare afkondiging.

Voor zoover door de bepalingen van verordeningen van deze gemeente, tegen welke overtreedings straf is bedreigd, handelingen verboden worden, welke niet door deze verordening verboden zijn, blijven die bepalingen van kracht.

Art. 7. Deze verordening kan worden aangehaald als „Carnavalsverordening Commandant III L.K.”.

LASTEN en BEVELEN, dat een ieder zich overeenkomstig gedrage.

Gegeven op het Stafkwartier van het
III^e Legerkorps, 26 Januari 1940
De Generaal-Majoor,
Commandant van het III^e Legerkorps,
A. A. VAN NIJNATTEN.

CARNAVAL in „STAD VENLO”

ORTHENSTRAAT 48 — DEN BOSCH.

Vermaak en veel plezier met een goei glèske
bier en witte wie daor mezikmaaken!!!!

„DE SJOUTSIE BAND”

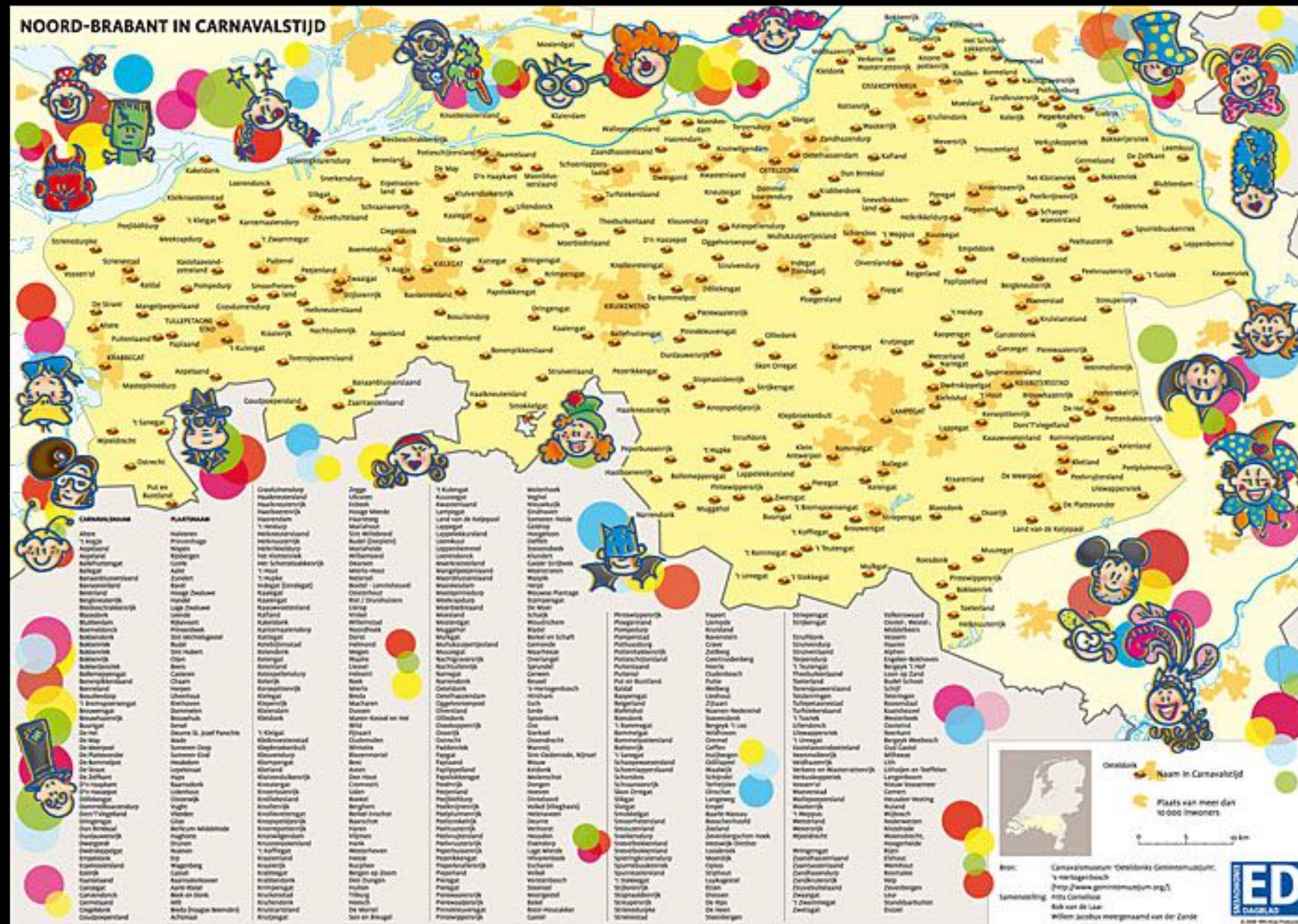
AON DE GROATE TROM

JEANET LANDER.

AANVANG: Zaterdag 7 uur, Zondag 4 uur.
Maandag 6 uur, Dinsdag 6 uur.



Na WOII



Brabants carnaval?



naar vrouwenparticipatie



a. Bergcarnaval



b. Rijnlands



A laaf



d. 'Boer'gondisch



Nationaal Carnavalsmuseum Oeteldonks Geminthemuseum





dank u
voor uw
aandacht





DUS...



AFSLUITING

Hulpbronnen

- Handout Rob
- Workshop Conceptdenken
- Creatief Team



AFSLUITING

Voorstel onderwerp

vóór 1 februari 2025 via theaterparade@brabantsedag.nl
bestaat uit:

- Gekozen traditie, ritueel of gebruik
- Evt de plaatsnaam waaraan de traditie is gelinkt
- Eerste ontwerpschets en korte omschrijving presentatie



SUCCES!

en bedankt voor je aanwezigheid